

MODUS VIVENDI

Francouzský text: *AAS XX(1928) s. 65-66*

Český text: *Vyhláška ministra zahraničních věcí v dohodě s ministerstvem školstva a národní osvěty ze dne 7. septembra 1937 č. 118.672/II-7/37. Úřední list republiky Československé č. 210 z 16. 9. 1937 s. 6031-6033*

Text byl parafován 17. prosince 1927.

Smlouva byla uzavřena výměnou diplomatických nót: ministra zahraničí Edvarda Beneše z 29. ledna 1928 a státního sekretáře Pietra kard. Gasparriho ze dne 2. února 1928.

Modus vivendi entre le Saint-Siège et la République Tchécoslovaque

Modus vivendi mezi Svatým stolcem a republikou Československou

I. Le Saint-Siège et le Gouvernement Tchécoslovaque sont d'accord sur le principe qu'aucune partie de la République Tchécoslovaque ne dépende d'un Ordinaire dont le siège se trouverait hors des frontières de l'Etat tchécoslovaque, de même qu'aucune diocèse de Tchécoslovaquie ne s'étende au delà des frontières du pays. Le Saint-Siège et le Gouvernement Tchécoslovaque se mettront d'accord au sujet de la nouvelle délimitation et de la dotation des diocèses. Pour préparer cet accord deux Commissions, indépendantes l'une de l'autre, seront organisées dans le délai de deux mois: la première formée par le Saint-Siège et composée de délégués de tous les diocèses intéressés, sous la présidence du représentant du Saint-Siège à Prague; la seconde formée par le Gouvernement Tchécoslovaque et composée de représentants des diocèses intéressés et d'experts.

II. L'administration des immeubles et des biens mobiliers ecclésiastiques en Tchécoslovaquie, qui sont actuellement conservés sous séquestre, est provisoire jusqu'à l'accord mentionné dans l'article précédent et est confiée à une commission sous la présidence de l'Episcopat de la région intéressée.

III. Les Ordres et les Congrégations religieuses, dont les maisons se trouvent en Tchécoslovaquie, ne dépendront pas des supérieurs des maisons provinciales des mêmes Ordres et Congrégations à l'étranger. Si la création d'une province en Tchécoslovaquie est impossible, les dites maisons religieuses tchécoslovaques seront directement soumises à la maison généralise.

Les supérieurs provinciaux et les chefs des maisons religieuses dépendantes directement de la maison généralise, seront sujets tchécoslovaques.

I. Svatý stolec a vláda československá dohodly se o zásadě, že žádná část Československé republiky nebude podřízena ordináři, jehož sídlo je za hranicemi československého státu, a že rovněž žádná československá diecése nebude přesahovati státních hranic. Svatý stolec a vláda československá se shodnou o novém ohrazení a o dotaci diecésí. K přípravě této dohody budou do dvou měsíců zřízeny dvě komise na sobě nezávislé: první utvoří Svatý stolec z delegátů všech interesovaných diecésí za předsednictví zástupce Svatého stolce v Praze, druhou vláda československá ze zástupců interesovaných diecésí a expertů.

II. Správa církevních statků nemovitých a movitých v Československé republice, které jsou nyní zajištěny vnucenou správou, je zatímni až do dohody, dotčené v předcházejícím článku, a je svěřena komisi za předsednictví episkopátu příslušného území.

III. Řády a kongregace řeholní, jejichž domy jsou v Československé republice, nebudou podléhati představeným provinciálních domů týchž řádů a kongregací v cizině. Je-li zřízení provincie v Československé republice nemožné, budou tyto československé domy řeholní podřízeny přímo generálnímu domu.

Provinciály a představenými řeholních domů, podléhajících přímo generálnímu domu, budou státní příslušníci českoslovenští.

IV. Le Saint-Siège avant de procéder à la nomination des Archevêques et des Evêques diocésains, des Coadjuteurs *cum jure successionis* ainsi que de l'Ordinaire de l'armée, communiquera au Gouvernement Tchécoslovaque le nom du candidat pour s'assurer que le Gouvernement n'a pas des raisons de caractère politique à soulever contre ce choix. Les Prélats susmentionnés seront sujets tchécoslovaques.

On entend par objection de caractère politique toutes les objections que le Gouvernement serait à même de motiver par des raisons qui ont trait à la sécurité de l'Etat, par exemple que le candidat choisi se soit rendu coupable d'une activité politique irrédentiste, séparatiste ou bien dirigée contre la Constitution ou contre l'ordre publique du pays.

Le nom du candidat, indiqué par le Saint-Siège au Gouvernement, ainsi que les pourparlers relatifs, resteront secrets.

Les dispositions au sujet de l'Ordinaire de l'armée n'entrent en vigueur qu'au cas où le système du soin religieux exempt des soldats soit maintenu. Dans ce cas on tiendra compte, en outre, des objections de caractère politique, aussi de celles ayant trait à la position du candidat dans l'armée.

V. Les dignitaires mentionnés dans l'article précédent, après la nomination du Saint-Siège, avant d'assumer leurs fonctions, prêteront le serment de fidélité à l'Etat Tchécoslovaque par la formule suivante:

„Iuro et promitto sicuti decet Episcopum fidelitatem Reipublicæ Cecoslovacæ necnon nihil me facturum quod sit contra salutem, securitatem, integritatem Reipublicæ.“

VI. Le Gouvernement aura soin de conformer – dans le plus bref délai – les dispositions légales en vigueur au présent *modus vivendi*.

IV. Svatý stolec, dříve než přikročí k jmenování arcibiskupů, biskupů diecézních, koadjutorů *cum iure successionis* a armádního ordináře, oznámí československé vládě jméno kandidátovo, aby se ujistil, že vláda nemá důvodů rázu politického proti této volbě. Uvedení prelátů musí být českoslovenští státní příslušníci.

Námitkami rázu politického rozumějí se veškeré námitky, které by vláda mohla podpíratí důvody, vztahujícími se na bezpečnost země, např. že se vybraný kandidát provinil politickou činností irredentistickou, separatistickou anebo namířenou proti ústavě nebo veřejnému pořádku ve státě.

Jméno kandidáta, naznačeného vládě Svatým stolcem, jakož i příslušné vyjednávání zachovají se v tajnosti.

Ustanovení o armádním ordináři vstoupí v platnost jen v tom případě, že se zachová soustava samostatné náboženské péče o vojíny. V tomto případě bude se dbáti, kromě námitek rázu politického, i námitek vztahujících se k postavení kandidátovu v armádě.

V. Hodnostáři, uvedení v předchozím článku, vykonají po svém jmenování Svatým stolcem, dříve než nastoupí svůj úřad, přísahu věrnosti státu československému těmito slovy:

„Iuro et promitto sicuti decet Episcopum fidelitatem Reipublicæ Cecoslovacæ necnon nihil me facturum quod sit contra salutem, securitatem, integritatem Reipublicæ.“

VI. Vláda se postará, aby platná zákonná ustanovení byla co nejdříve přizpůsobena tomuto *modu vivendi*.